

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 23.08.2022 § 65

§ 65

Valtuustokysymys Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus (Kh/Kv)

Valmistelijat / lisätiedot:
Cammarano Eveliina
Nieminen Tapio E SOTET/SOS
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja Ahlström Mari

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Puntila Päivi ja 17 muun valtuutetun 16.5.2022 jättämään valtuustokysymykseen Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Salminen teki Kiiskisen kannattamana seuraavan lisäehdotuksen:

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää, että toimiala käy keskustelun Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksen toiminnan laadun parantamiseksi Maahanmuuttoviraston kanssa sekä terveystalouden tuottajan kanssa.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Salmisen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan hyväksyneen sen.

Päätös

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Puntila Päivi ja 17 muun valtuutetun 16.5.2022 jättämään valtuustokysymykseen Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta edellyttää, että toimiala käy keskustelun Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksen toiminnan laadun parantamiseksi Maahanmuuttoviraston kanssa sekä terveystalouden tuottajan kanssa.

Selostus

Puntila Päivi ja 17 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 16.5.2022 jättäneet valtuustokysymyksen Luona Oy:n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa, ukrainalaisten pakolaisten terveys- ja sosiaalipalvelujen riittävyys, ruuan monipuolisuus.

Maahanmuuttovirastolla on sopimus Luona Oy:n kanssa vastaanottopalveluiden järjestämisestä Nihtisillassa. Nihtisillan vastaanottokeskuksen toimintaa valvoo Maahanmuuttovirasto, ei Espoon kaupunki. Nihtisillan toimintaa koskevista asioista voi olla yhteydessä suoraan Luona Oy:hyn tai Maahanmuuttovirastoon. Maahanmuuttovirastolle on mahdollista tehdä kantelu, jos epäilee vastaanottokeskuksen tai sen työntekijän menettelevän lainvastaisesti.

Jos henkilöllä on oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella, hänellä on oikeus terveyspalveluihin saman laajuisesti kuin niillä, joilla on kotikunta Suomessa. Lisäksi hänellä on oikeus välttämättömiin sosiaalihuollon palveluihin. Näiden sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on vastaanottokeskuksella. Vastaanottokeskukset voivat järjestää palvelut joko itse tai hankkimalla palvelun julkiselta tai yksityiseltä toimijalta. Sosiaali- ja terveysministeriö laati maaliskuussa 2022 kuntainfon palveluiden järjestämisestä Ukrainasta paenneille: <https://stm.fi/-/kuntainfo-sosiaali-ja-terveydenhuollon-palvelut-ukrainasta-tulleille-henkiloille>.

Espoon kaupunki on tehnyt yhteistyötä Nihtisillan vastaanottokeskuksen kanssa kevään ja kesän 2022 aikana. Nihtisillan kanssa on pidetty palavereja ja näitä on tarkoitus jatkaa syksyn 2022 aikana.

Espoon kaupunki on mm. tehnyt vammaispalveluiden tarpeen arviointeja Nihtisillan vastaanottokeskuksen asiakkaille sekä järjestänyt lastensuojelupalveluita. Espoon kaupunki laskuttaa vastaanottokeskusta myönnettyistä sosiaalipalveluista.

Kun Ukrainasta paenneiden Suomeen saapuneiden määrä kasvoi keväällä voimakkaimmin, vastaanottorahapäätösten käsittely ruuhkautui vastaanottokeskuksissa ja myös Nihtisillan vastaanottokeskuksen asiakkaat joutuivat odottamaan päätöstä kohtuuttoman pitkään. Espoon kaupunki tiedotti Espoon kaupungin palveluihin, kuten aikuissosiaalityöhön tai maahanmuuttajapalveluihin, hakeutuneille asiakkaille, että heidän on mahdollista hakea perustoimeentulotukea Kelasta kiireellisessä tilanteessa. Espoon kaupunki seurasi vastaanottorahojen käsittelytilannetta kevään aikana ja sai tietoa Nihtisillasta, kun käsittelyjonot oli saatu purettua.

Vaikka vastaanottokeskus järjestää terveyspalvelut tilapäistä suojelua saaville, on asiakkaiden mahdollista hakeutua myös Espoon terveyspalveluihin. Espoon hyvinvoinnin ja terveyden toimialan valmiusryhmässä on seurattu eri palveluihin hakeutuneiden tilapäistä suojelua saavien määriä kevään ja kesän 2022 aikana.

Espoon kaupunki avasi Leppävaaraan neuvontapisteen Ukraine Help Center Espoon toukokuussa 2022. Help Centeristä saa apua ja neuvontaa viranomaisasioissa. Neuvontapistessä autetaan lomakkeiden ja hakemusten täytössä sekä siellä järjestetään toimintaa lapsille ja aikuisille.

Mukana toiminnassa on Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja Suomen Punainen risti sekä Luona Oy. Espoon kaupungin työntekijöitä on jalkautunut Ukraine Help Center Espoon lisäksi muihin ukrainalaisten avustuspisteisiin Espoossa.

Kesäkuussa 2022 kaupungin eri palvelut kokosivat arvioita lisäresurssin tarpeista, jos tilapäistä suojelua saavat saisivat kotikuntaoikeuden. Tietoja koottiin mm. kasvatuksen ja koulutuksen suomenkielisistä peruspalveluista, työllisyyspalveluista, perhe- ja sosiaalipalveluiden maahanmuuttajapalveluista, asiointipalveluista sekä kaupunkiympäristön toimialan esikunnasta. Näillä näkymin kotikuntaoikeus ei toteutuisi ennen kuin henkilö on saanut tilapäistä suojelua vuoden. Uusien kuntalaisten ja palveluja tarvitsevien määrän kasvua arvioidaan jatkossakin ja tämän mukaan suunnitellaan palveluiden järjestäminen ja mahdolliset lisäresurssiesitykset.

Ukrainan sodasta aiheutunutta tilannetta ja sen vaikutuksia seurataan hyvinvoinnin ja terveyden toimialan ja kaupungin valmiusryhmissä säännöllisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys 16.5.2022 Luona Oy n toiminnasta Espoon Nihtisillan vastaanottokeskuksessa

Tiedoksi